

Forde modur

Svenska
Barnmorskeförbundets
Tidskrift

re·search¹ /ri'sɜ:t/

[plural] 1 serio

discover new

research into

student

AKTUELLA AVHANDLINGAR
NR 6 • JUNI • ÅRGÅNG 123

Ansvarig utgivare
Förbundsordförande
Ingela Wiklund

Chefredaktör
Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion
Helena Lindgren
Pernilla Ny
Karin Reimegård
Eva Timerdal
Maria Sahlin

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta
och redigera insänt material.

Jordemodern
utkommer med 10 nummer per år.

Prenumeration
förynas årligen, 500 kronor per år

Annonser
bokas på kansliet
maria.sahlin@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet
Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn 08-10 70 88

kansli@barnmorskeforbundet.se
www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning
Birgita Klepke

Grafisk formgivning
AB Huset Makalösa

Tryck
Åtta.45 Tryckeri AB

INNEHÅLL

Riskfyllda möten	s. 4
Smärtsamma ideal	s. 9
Dialog om sexuell hälsa – en möjlighet	s. 12
Vårdmöte via telefon	s. 16
En komplex situation	s. 19
Påverkan av oxytocin och epiduralbedövning	s. 22
Svår syrebrist orsakad av suboptimal vård under förlossningen	s. 25
CHOICE	s. 31
I sexets spår	s. 33
Den längsta kyssen såg jag på Kuba	s. 35
Strålsäkerhetsmyndigheten rekommenderar gravida att avstå från onödiga ultraljud	s. 40
Ordförande har ordet	s. 42

Hur vi gör och bör göra

- Efter några öl får man en skit-samma-mentalitet. Det är då man röker – och får klamydia.
- Jag får väl chansa, eller va fan, jag vill bara inte bli gravid! Varför kan man inte bara få knulla...
- Hurra! Jag är inte gravid!

Margareta Rehn

Det här är citat som jag hämtat från unga kvinnor. Det första från ett samtal om Kina Hammarlunds avhandling och det andra och tredje handlar om att kondomen spruckit två gånger inom loppet av en vecka, akut-p-pillер som helst inte ska tas så ofta och sedan ett graviditetstest. Den här typen av kommentarer räcker ibland för att få mig intresserad och vilja veta mer. I det här fallet om unga människors erfarenheter och hur de resonerar kring sexuell och reproduktiv hälsa och risktagande. Det finns en del att läsa om ämnet. I detta nummer av Jordemodern presenteras bland annat avhandlingar av barnmorskor som valt att titta på just unga tjejer och killar.

Exakt hur många barnmorskor som disputerat i Sverige vet jag inte. På Svenska Barnmorskeförbundets kansli får vi ofta – men inte alltid – vetskap om kommande disputationer. För tillfället har vi uppgifter om 93 doktorsavhandlingar gjorda av barnmorskor, ytterligare tre presenteras i dagarna. Hur många barnmorskor som är inskrivna som doktorander tror jag inte någon vet.

När då forskningsresultaten ut i kliniken? Ett sätt att nå Svenska Barnmorskeförbundets medlemmar är genom Jordemodern. Barnmorskor som ska disputerat kan annonsera och sedan presentera en populärvetenskaplig sammanfattning av sin avhandling. Andra professioners forskningsresultat är också intressant för oss och presenteras därför ibland i vår tidskrift.

Hälso- och sjukvårdens arbete bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Men vad som är sant i dag kan i backspejeln ibland visa sig vara inte helt rätt och riktigt. Vi kan genom samlad erfarenhet och ny forskning få förståelse för människors upplevelser, upptäcka nya samband och få fram resultat som förändrar vårt sätt att tänka och arbeta. Men bara om forskningsresultaten implementeras i kliniken.

Jordemodern hamnar i alla barnmorskors – medlemmars – brevlådor. Därefter startar förhoppningsvis samtal om hur vi gör och bör göra på arbetsplatsen.

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

”Ungefär 70 procent av företaget Esskas nappflaskor innehåller bisfenol A.”

Förbjud nappflaskor innehållande bisfenol A

I dagarna har vi uppmärksammats på att vissa nappflaskor innehåller ”Bisfenol A”. Detta ämne är en av våra vanligaste plastkemikalier och finns i en mängd plastprodukter som CD/DVD skivor, ögonlinser, tandfyllningsmaterial, kopieringspapper, plastburkar och nappflaskor. Bisfenol A liknar kroppens eget hormon och kan därför påverka det endokrina systemet. Icke önskvärda östrogeneffekter konstaterades på djur redan i slutet av 1930-talet.

Det är känt att detta ämne frigörs när plasten upphetas, till exempel när vällingflaskan värms i mikrovågsugn. Små barn som dricker modersmjölksersättning ur nappflaskor av polykarbonat är därför den grupp som kan få i sig mest bisfenol A via maten. Som allra mest skulle intaget av

bisfenol A per kg kroppsvikt kunna uppgå till en tredjedel av det tolerabla dagliga intag (TDI) som European Food Safety Authority (EFSA) fastslagit. TDI är den mängd av ett ämne som man kan utsättas för varje dag under hela sin livstid utan risk för negativa effekter. Det tolerabla dagliga intaget är 50 mikrogram per kg kroppsvikt och dag och har satts med en säkerhetsfaktor på 100 gånger.

Slutsatsen från EFSA:s senaste riskvärdering (2008) är att nyfödda barn har förmåga att snabbt utsöndra ganska stora mängder bisfenol. Dessa mängder överstiger klart de mängder som motsvarar det tolerabla dagliga intag (TDI) som EFSA tidigare tagit fram. Eftersom det finns mycket goda skäl att anta att detta ämne är hormonstörande är detta något alla

barnfamiljer ska informeras om.

Ungefär 70 procent av företaget Esskas nappflaskor innehåller bisfenol A. Sverige kommer att införa ett nationellt förbud mot ämnet bisfenol A i nappflaskor, om inte EU inom drygt ett år beslutar om ett förbud i hela unionen enligt miljöminister Andreas Carlgren. Det finns i dag alternativ i form av bisfenolfria nappflaskor vilket borde vara ett skäl för att snabbt införa ett svenskt förbud.

För att undvika bisfenol A bör föräldrar som flaskmatar sina barn uppmanas att byta till en flaska av annan plast, glas eller rostfritt stål. Nappflaskor av polykarbonat, innehållande bisfenol A är oftast märkta med förkortningen PC eller med en 7:a i en triangel (återvinningssymbol som betyder övriga plastmaterial). Napp-

flaskor av polypropen, förkortas PP, innehåller inte bisfenol A. Andra rekommendationer från livsmedelsverket är att låta bli att värma vattnet i nappflaskan i mikron. Värm istället vattnet i glas i mikron och häll över till nappflaskan, alternativt värm på spisen i en kastrull eller i vattenkokare. Byt ut gamla och repiga flaskor.

För övrigt vet man att hushållen står för 50 procent av alla skadliga utsläpp i natur och miljö och i det perspektivet finns det mycket var och en genom medvetna val kan göra för att bidra till en bättre miljö. Detta gäller allt från att i möjligaste mån själv välja miljövänliga produkter och resealternativ, till en livsstil som befrämjar återanvändning och omtanke om både vår egen hälsa och den globala miljön.

FÖRBUNDET har fått inbjudan från äldre- och folkhälsominister Maria Larsson om att delta i hearing om mål och inriktning för den framtida alkohol- narkotika, dopnings och tobakspolitiken.

WHITE RIBBON ALLIANCE, där förbundet är medlem, anordnade på Mors Dag 30 maj aktiviteter bland annat i Kungsträdgården i Stockholm för att uppmärksamma mödradödligheten i världen.

ORDFÖRANDEKONFERENS i Örebro 9-10 november 2010. Information skickas till alla lokalföreningar.

KONFERENS Reproduktiv Hälsa 10-11 november 2010 i Örebro. Se kommande annons i Jordemodern och information på hemsidan www.barnmorskeforbundet.se